

Utbildningsplan

Nämnden för utbildningsvetenskap
Läroutbildning

Speciallärarprogrammet, 90 högskolepoäng
Special Teacher Programme, 90 credits

Nivå

Avancerad nivå

Inrättande av program

Inrättad av Universitetsstyrelsen 2009-03-26

Fastställande av utbildningsplan

Fastställd av Nämnden för utbildningsvetenskap 2009-09-15

Utbildningsplanen gäller från och med höstterminen 2011

Senast reviderad 2011-03-03

Förkunskaper

Grundläggande behörighet för studier på avancerad nivå.

Särskild behörighet:

- Grundlärarexamen, ämneslärarexamen, yrkeslärarexamen, förskollärarexamen eller motsvarande äldre examen. För specialisering mot språk-, skriv- och läsutveckling krävs dessutom att den tidigare avlagda examen omfattar ämnesstudier i svenska eller inom kunskapsområdet språk-, skriv- och läsutveckling eller annan lärarexamen kompletterad med motsvarande kunskaper. För specialisering mot matematikutveckling krävs dessutom att den tidigare avlagda examen omfattar ämnesstudier i matematik eller inom kunskapsområdet matematikutveckling eller annan lärarexamen kompletterad med motsvarande kunskaper.
- Minst tre års yrkeslivserfarenhet som lärare på minst halvtid efter erhållen lärarexamen inom grundskola, gymnasieskola eller kommunal vuxenutbildning
- Svenska B
- Engelska A

Programbeskrivning

Speciallärarprogrammet leder till en yrkesexamen som speciallärare och omfattar 90 högskolepoäng (hp). Syftet är att studenten utifrån sina pedagogiska erfarenheter ska utveckla ett vetenskapligt och professionellt förhållningssätt inför ett kvalificerat pedagogiskt arbete i enlighet med målen för speciallärarexamen.

Vid Linnéuniversitetet ges utbildning till speciallärarexamen med specialiseringar mot:

- språk-, skriv- och läsutveckling
- matematikutveckling
- utvecklingsstörning

Kurserna inom specialiseringarna är delvis gemensamma och samläses med specialpedagogprogrammet.

Grundläggande i utbildningen är den integrativa relationen mellan teori och praktik. Studenternas erfarenhetsgrundade kunskap är viktig för att kunna tolka det innehåll som utbildningen behandlar och därmed utveckla kompetensen kring elever i behov av särskilt stöd.

För att de studerande ska kunna utveckla sådan kunskap och förmåga som krävs för att självständigt arbeta som speciallärare för elever i behov av särskilt stöd i sin språk-, läs- och skrivutveckling, matematikutveckling eller med utvecklingsstörning, kommer innehållet att belysas utifrån individ-, grupp- och organisationsnivå.

Mål

Centrala examensmål enligt Högskoleförordningen:

För speciallärarexamen ska studenten visa sådan kunskap och förmåga som krävs för att självständigt arbeta som speciallärare för barn och elever i behov av särskilt stöd.

Kunskap och förståelse

För speciallärarexamen ska studenten

- visa kunskap om områdets vetenskapliga grund och insikt i aktuellt forsknings- och utvecklingsarbete samt kunskap om relationen mellan vetenskap och beprövad erfarenhet och dess betydelse för yrkesutövningen,
- visa kunskap om barn och elever i behov av särskilt stöd i ett historiskt perspektiv,
- visa fördjupad kunskap om barns och elevers språk-, och begreppsutveckling och stimulans av denna,
- visa fördjupade kunskaper om bedömningsfrågor och betygssättning, och
- visa fördjupad kunskap om barns och elevers lärande och, beroende på vilken specialisering som valts, fördjupad kunskap om
 1. barns och elevers språk-, skriv- och läsutveckling,
 2. barns och elevers matematikutveckling,
 3. barn och elever med utvecklingsstörning och deras allsidiga kunskapsutveckling i relation till undervisningsämnen eller ämnesområden.

Färdighet och förmåga

För speciallärarexamen ska studenten

- visa förmåga att kritiskt och självständigt ta initiativ till, analysera och medverka i förebyggande arbete och bidra till att undanröja hinder och svårigheter i olika lärmiljöer,
 - visa förmåga att delta i arbetet med att utforma och genomföra åtgärdsprogram för enskilda elever i samverkan med berörda aktörer samt förmåga att stödja barn och elever och utveckla verksamhetens lärmiljöer,
 - visa förmåga att, beroende på vilken specialisering som valts, vara en kvalificerad samtalspartner och rådgivare i frågor som rör
 1. barns och elevers språk-, skriv- och läsutveckling,
 2. barns och elevers matematikutveckling,
 3. lärande och kunskapsutveckling hos barn och elever med utvecklingsstörning,
 - visa förmåga att självständigt genomföra uppföljning och utvärdering samt leda utveckling av det pedagogiska arbetet med målet att kunna möta behoven hos alla barn och elever,
 - visa fördjupad förmåga att kritiskt och självständigt genomföra pedagogiska utredningar och analysera svårigheter för individen i de lärmiljöer där barnet eller eleven får sin undervisning och vistas under förskole- eller skoldagen, och
 - visa fördjupad förmåga till ett individanpassat arbetssätt för barn och elever i behov av särskilt stöd.
- För specialisering mot språk-, skriv- och läsutveckling eller matematikutveckling ska också studenten
- visa förmåga att kritiskt granska och tillämpa metoder för att bedöma barns och elevers språk-, skriv- och läsutveckling eller matematikutveckling.

Värderingsförmåga och förhållningssätt

För speciallärarexamen ska studenten

- visa självkänedom och empatisk förmåga,
- visa förmåga att inom det specialpedagogiska området göra bedömningar med hänsyn till relevanta vetenskapliga, samhälleliga och etiska aspekter med särskilt beaktande av de mänskliga rättigheterna,
- visa förmåga att identifiera etiska aspekter på eget forsknings- och utvecklingsarbete,
- visa insikt om betydelsen av samarbete och samverkan med andra skolformer och yrkesgrupper, och
- visa förmåga att identifiera sitt behov av ytterligare kunskap och fortlöpande utveckla sin kompetens.

Programspecifika mål:

För speciallärarexamen ska studenten:

- visa fördjupad kunskap om betydelsen av genus, social tillhörighet och etnicitet i det specialpedagogiska arbetet,
- visa kunskap om, och förståelse för betydelsen av digitala verktyg för barn och elever i behov av stöd i språk-, skriv- och läs- eller matematikutveckling, samt förmåga att praktiskt behärska grundläggande användning,
- visa kunskaper om elevers andraspråksinlärning,
- visa fördjupad förståelse för hur miljön kan verka funktionshindrande.

Innehåll och struktur

Programöversikt

Speciallärarprogrammet är en distansutbildning med obligatoriska fysiska träffar vid Linnéuniversitet i huvudsak varannan vecka. Utbildningen bedrivs med hjälp av en webbaserad lärplattform varför tillgång till Internet erfordras.

Utbildningen ges i tre block om 20 hp och avslutas med ett block om 30 hp.

I det inledande blocket tas olika perspektiv på specialpedagogik upp. Det syftar till att vidga studenternas syn på det specialpedagogiska området och att skapa en gemensam bas om språk- och begreppserövring ur första- och andraspråksperspektiv samt, beroende på specialisering, ge grunder i språk-, läs- och skrivutveckling, matematikutveckling eller inom fältet för utvecklingsstörning. Det första blocket syftar dessutom till att lägga en grund för ett vetenskapligt och professionellt förhållningssätt till den pedagogiska praktiken och reflektioner över eget och andras förhållningssätt i mötet med människors olikheter.

Det andra blocket syftar till att utveckla kunskaper om människors och grupperns olika förutsättningar, intressen och motiv i relation till olika lärmiljöer. Med samtalet som redskap utvecklas i block två den vetenskapliga och professionella progressionen. Utifrån vald specialisering fortsätter kurser specifika för specialiseringen.

I det tredje blocket fördjupas specialiseringsområdet och kompetensen att möta elever i behov av särskilt stöd. Dessutom studeras skolutveckling och ledarskap. I detta block väljer den studerande även en delkurs från någon annan specialisering.

Det fjärde blocket fokuserar på vetenskapliga frågor och professionsfrågor i relation till den kommande pedagogiska praktiken.

Under detta avslutande block skall studenten inom ramen för kursfordringarna genomföra ett självständigt arbete (examensarbete).

Kurser i programmet:

L= läses av studenter med specialisering mot språk-, läs- och skrivutveckling.

M= läses av studenter med specialisering mot matematikutveckling.
U= läses av studenter med specialisering mot undervisning av elever med utvecklingsstörning.

Kursernas ordningsföljd kan komma att ändras.

År 1/ Block 1: Att möta och kritiskt granska det specialpedagogiska området, 20 hp

Kurs 1: Perspektiv på specialpedagogik, 10 hp (G2F)

Kurs 2: Professionellt förhållningssätt I: Vetenskaplighet och etik, 5 hp (G2F)

Kurs 3L: Särskilt stöd i språk-, läs- och skrivutveckling I, 5 hp (A1N)

Kurs 3M: Särskilt stöd i matematikutveckling I, 5 hp (A1N)

Kurs 3U: Uppmärksamma och utreda funktionshinder i elevers lärmiljöer I, 5 hp (A1N)

Block 2: Att förstå människors olikheter i pedagogiska verksamheter, 20 hp

Kurs 1: Specialpedagogik, sociala strukturer, grupper och kultur, 5 hp (A1N)

Kurs 2L: Särskilt stöd i språk-, läs- och skrivutveckling II, 10 hp (A1F)

Kurs 2M: Särskilt stöd i matematikutveckling II, 10 hp (A1F)

Kurs 2U: Uppmärksamma och utreda funktionshinder i elevers lärmiljöer II, 10 hp (A1F)

Kurs 3: Professionellt förhållningssätt II: Vetenskaplighet och samtal, 5 hp (A1N)

År 2/ Block 3: Att utveckla den pedagogiska verksamheten i relation till människors olikheter, 20 hp

Kurs 1L: Särskilt stöd i språk-, läs- och skrivutveckling III, 5 hp (A1F)

Kurs 1M: Särskilt stöd i matematikutveckling III, 5 hp (A1F)

Kurs 1U: Lärprocesser i särskola, gysär och särvox, 5 hp (A1F)

Kurs 2: Professionellt förhållningssätt III: Vetenskaplighet och skolutveckling, 5 hp (A1F)

Kurs 3: Kompletterande, valbar kurs (utanför egen specialisering):

a) Matematikutveckling, 10 hp (G2F)

b) Språk-, läs- och skrivutveckling, 10 hp (G2F)

c) Kognitiv utveckling, 10 hp (G2F)

d) Psykosocial utveckling, 10 hp (G2F)

Block 4: Att problematisera och utveckla verksamheten, 30 hp

Kurs 1: Vetenskapliga metoder och utvärdering, 10 hp (A1F)

Kurs 2L: Särskilt stöd i språk-, läs- och skrivutveckling IV, 5 hp (A1F)

Kurs 2M: Särskilt stöd i matematikutveckling IV, 5 hp (A1F)

Kurs 2U: Specialpedagogisk kurs med valbart tema, 5 hp (A1F)

Kurs 3: Självständigt arbete, 15 hp (A1F)

Arbetslivsanknytning

För att kunskap som förvärvas i utbildningen ska kunna vidareutvecklas och omsättas i handling, samt leda till förändringar i praktiken, är möjligheterna till reflekterande processer vid arbetsplatsen betydelsefulla. Stora delar av de arbetslivsanknutna delarna av utbildningen bygger på ett nära samarbete med skolledning och övrig personal på den egna arbetsplatsen. För studenter som under studietiden saknar lärartjänst krävs att dessa knyter kontakter med en skola.

I utbildningen ingår studiebesök och fältstudier inom olika pedagogiska verksamheter där de studerandes rektorer samt speciallärare och specialpedagoger erbjuds att delta i träffar under utbildningen.

Utlandsstudier

Inom programmet ryms möjligheter till utlandsstudier. Dessa planeras i samråd med programrådsledare i enlighet med gällande utbildningsplan och kursplaner.

Perspektiv i utbildningen

- Hållbar utveckling

I programmet lyfts helhetssynen på barns och elevers möjlighet till lärande och socialisation utifrån grundtanken på hållbar utveckling med hänsyn till såväl den fysiska som den psykosociala miljön och betydelse av speciallärarens roll i detta sammanhang.

- Genus

I programmet uppmärksammas olika perspektiv som berör genusfrågor och studenternas praktiska erfarenheter.

- Mångfald

Programmet fokuserar på att utbildningen ska leda till att blivande speciallärare utvecklar ett professionellt förhållningssätt för att förstå och hantera barns och ungas varierande livsvillkor.

- Internationalisering

Internationella perspektiv belyses genom litteratur som berör det specialpedagogiska forskningsfältet samt genom möten när internationella föreläsare besöker Linnéuniversitetet.

Kvalitetsutveckling

Nämnden för utbildningsvetenskap har det övergripande ansvaret för utbildningens kvalitet. Ett av nämnden utsett programråd verkar för att stärka progression och kontinuitet i programmen samt för att respektive utbildningsmoment ska bidra till att studenterna uppnår examensmål och allmänna mål för högskoleutbildning. I programrådet är studenter och avnämare representerade.

Systematisk uppföljning och utvärdering sker kontinuerligt och på olika nivåer inom programmet. Syftet med uppföljningarna är framför allt att säkra och utveckla utbildningens kvalitet i form av måluppfyllelse, progression samt dess relation till det omgivande samhället och aktuell forskning. Centrala kvalitetsdimensioner i detta sammanhang är såväl demokratiska, vetenskapliga, pedagogiska som yrkesmässiga.

Samtliga kurser följs upp genom en kursvärdering efter avslutad kurs. Programmet som helhet följs bland annat upp genom att studenterna i en programutvärdering ges möjlighet att framföra sina erfarenheter av och synpunkter på utbildningsprogrammet som helhet. Resultat från uppföljning och utvärdering diskuteras med studenter och lärare och återkopplas till berörda och används som underlag i utbildningens kvalitetsutveckling. Det kontinuerliga förbättringsarbetet sker i samverkan med studenterna. Sammanställningar av uppföljningar och utvärderingar finns tillgängliga vid lärosätet.

Examen

Efter genomförda studier på programmet, motsvarande de fordringar som finns angivna i Högskoleförordningens examensordning samt i den lokala examensordningen för Linnéuniversitetet, kan studenten ansöka om examen enligt följande:

Speciallärarexamen

Postgraduate Diploma in Special Needs Training

Examensbeviset är tvåspråkigt (svenska/engelska). Tillsammans med examensbeviset följer Diploma Supplement (engelska).

Övrigt

Extra kostnader för studenten

Fältstudier kan komma att medföra extra kostnader för studenten.